

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/1/2018
Identifikačné číslo spisu: 7015200864
Dátum vydania rozhodnutia: 17.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7015200864.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: C.. C. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, O., právne zastúpený: JUDr. MILKO Alexander, advokát, so sídlom ul. Cyrila a Metoda č. 4, Rožňava, proti odporcovi: mesto Rožňava, Šafárikova 29, Rožňava, právne zastúpený: JUDr. Ladislav Török, advokát, Šafárikova 8, Rožňava, za účasti: G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, O., o opravnom prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu č. j. 2974/2015/34528-MAJ zo dňa 08.06.2015, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sp/37/2015-56 zo dňa 17.12.2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sp/37/2015-105 zo dňa 13.02.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sp/37/2015-56 zo dňa 17.12.2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sp/37/2015-105 zo dňa 13.02.2018 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Žiadnemu z účastníkov konania trovy odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na krajskom súde

Krajský súd v Košiciach (ďalej ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodol tak, že potvrdil rozhodnutie odporcu č. j. 2974/2015/34528-MAJ zo dňa 08.06.2015.

Navrhovateľovi uložil povinnosť uhradiť trovy konania spočívajúce v náhrade súdneho poplatku vo výške 35,- eur, ako aj trovy právneho zastúpenia odporcu vo výške 916,27 eura.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že navrhovateľ nielen, že nerešpektuje rozhodnutie správneho orgánu č. 6352/2013/62226-MAJ zo dňa 04.12.2013, ale naďalej sa zaoberá pasením ďalšieho hospodárskeho, resp. spoločenského zvieratá, a to koňa v blízkosti rodinného domu

sťažovateľa - účastníka konania G. I., bytom T. XX, O., pričom podľa výpovedí svedkov uvedený kôň sa nachádza v blízkosti rodinného domu sťažovateľa a spôsobuje narušovanie susedských vzťahov medzi navrhovateľom a sťažovateľom, vzhľadom na trusy a iné.

Uvedené skutočnosti potvrdzujú šetrenia Mestskou políciou v Rožňave zo dňa 07.10.2014, z ktorej vyplývajú pre chovateľa zvierat /navrhovateľa/ určité povinnosti, ktoré si navrhovateľ neplní, v tejto súvislosti bola riešená aj sťažnosť G. I.. Bolo potvrdené, že nielen ostatné zvieratá chované v bydlisku navrhovateľa, ale kôň sa voľne pohyboval na ul. T. v O., oznámené dňa 12.09.2014. K sťažovateľom na adresu navrhovateľa pribudli aj: G. V., T. E., W. W. a i., sťažnosti sa týkali rôznych zvierat, ktoré sa potulovali na rôznych miestach mesta v Rožňave, čo potvrdzovalo oznámenie Mestskej polície v Rožňave adresované pre Regionálnu veterinárnu a potravinovú správu v Rožňave dňa 25.06.2014, avšak navrhovateľ aj tieto skutočnosti poprel.

Pre krajský súd bol rozhodujúci najmä údaj G. I., ktorý dňa 12.09.2014 oznámil Mestskej polícii v Rožňave, že kôň, ktorého nepochybne chová navrhovateľ, bol dňa 11.09.2014 o 20,30 hod. privedený na jeho pozemok na lane, ktoré bolo pripevnené na ťažnom zariadení motorového vozidla JEEP, EVČ: O. a bol tam až do 09,30 hod. nasledujúceho dňa - 12.09.2014. Kôň sa medzičasom do lana zamotal a tak mal znemožnený voľný pohyb. Ďalšie oznámenie zo dňa 23.06.2015 bolo riešenie nerešpektovania zápachu v blízkosti pozemku G. I., čo potvrdzuje oznámenie Mestskej polície Rožňava mestu Rožňava dňa 26.06.2015, vzťahujúce sa na Všeobecné záväzné nariadenie mesta Rožňava, § 3 ods. 1 písm. j) na rok 2015.

Krajský súd vykonal nevyhnutné dokazovanie podľa ust. § 250i ods. 1 druhá veta OSP a zistil, že dôvody, uvádzané navrhovateľom na pojednávaní konanom dňa 17.12.2015, neboli pravdivé. Súd mal za preukázané, že predmetný kôň, na ktorého poukazoval sťažovateľ, patrí navrhovateľovi, čo potvrdzovalo jeho pripútanie k jeho osobnému motorovému vozidlu, na svoju obranu v otázke voľného chovu neuviedol nič, okrem odkazu na správu Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy v Rožňave zo dňa 20.05.2014. Aj uvedená správa iba potvrdzuje, že kôň sa pásol v blízkosti 4 - 5 metrov od rodinného domu sťažovateľa. Na veci nič nemení to, že v danej situácii neboli prítomné hľadavce alebo zistený nadmerný zápach.

Predbežné opatrenie sa netýka zákazu chovu koňa a všetkých hospodárskych zvierat navrhovateľom, ale sa týka iba jeho obmedzenia, v okruhu 20 m od pozemkov registra „C“ č. XXX/X a č. XXX/X v k. ú. O.. Toto obmedzenie bolo stanovené navrhovateľovi z dôvodov narušených susedských vzťahov, vzhľadom na neustále podávanie sťažností pre chov aj iných hospodárskych zvierat a vzhľadom na zabezpečovaciu funkciu predbežného opatrenia, týmto opatrením správny orgán mal snahu zamedziť, aby sa chov zvierat u navrhovateľa obmedzil na primeranú mieru. Táto primeranosť vyplývala z obsahu podaných vysvetlení a ústnych pojednávaní a nie je podľa názoru súdu neprimeraná pre navrhovateľa, práve naopak, pri jeho rešpektovaní, nebude dochádzať k narušovaniu susedských vzťahov, o ktorú otázku riešenia v rámci nariadeného predbežného opatrenia išlo.

Krajský súd preto nevidel nezákonnosť v nariadenom predbežnom opatrení, v záujme zachovania dobrých mravov a susedských vzťahov, s poukazom na citované ustanovenia § 3 ods. 1, § 5, § 127 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

Na základe vyššie uvedených skutočností preto prvostupňový súd preskúmané rozhodnutie odporcu potvrdil.

II.

Odvolanie navrhovateľa, vyjadrenie odporcu

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie dňa 03.02.2016. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní napadnutý rozsudok krajského súdu v celom rozsahu zrušil v zmysle § 221 ods. 1 písm. h) OSP a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiadal priznať náhradu trov konania.

S rozsudkom navrhovateľ nebol spokojný, pretože súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ predovšetkým poukázal na to, že odporca vydal rozhodnutie v rozpore so zásadou viazanosti správneho orgánu návrhom. Správny orgán začal správne konanie na základe podania G. I. označeného ako „T. Mesto Rožňava vedenie“, doručené správne orgánu dňa 04.05.2015. Z uvedeného podania vyplýva, že ide o sťažnosť na navrhovateľa pre opakované nosenie svojho koňa pred jeho a susedov dom, v ktorom je uvedené: „...od 1. apríla 2015 tam nosí sústavne koňa pásť, nečistí si za ním vždy, niekedy čistí za ním odporca keď nechce mať smrad. V dňoch 27. - 29. apríl sa tam pásol koň celý deň, do 22:20 hod., ale za koňom si navrhovateľ neodpratol do 02.05.2015. Jednoznačne žiada vedenie Mesta Rožňava, aby navrhovateľovi, čím skôr zakázalo pásť koňa v okruhu 20 metrov pred jeho domom“.

Navrhovateľ mal za to, že z návrhu ani z výsluchu sťažovateľa G. I., ani z výsledkov dokazovania počas správneho konania nevyplývalo, že sa sťažovateľ domáha ochrany vo forme chovu koňa a už vôbec nie všetkých hospodárskych zvierat.

Predbežné opatrenie vydané odporcom nemá oporu v zákone s prihliadnutím na tú skutočnosť, že správny orgán nevykonal ani ohliadku miesta, ani iné dokazovanie, ktoré by preukazovalo tvrdenia sťažovateľa.

Prvostupňový súd sa náležite nevysporiadal so zákonnosťou rozhodnutia mesta Rožňava o predbežnom opatrení podľa § 5 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie prvostupňového súdu považoval za nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené a protirečivé.

Ďalej mal za to, že prvostupňový súd sa nezaoberal všetkými skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie, v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníka, a to najmä zrejším zásahom do pokojného stavu a posledným pokojným stavom.

Podľa názoru navrhovateľa k zrejmemu zásahu do pokojného stavu v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka spravidla dôjde pri protiprávnom konaní. Obnovenie predošlého stavu by bolo možné spravodlivo požadovať len v prípade, pokiaľ by bolo evidentne preukázané, že zmenený stav, ktorý nastal v dôsledku nejakého konania, znamená zásah do subjektívnych občianskych práv a je v súvislosti s protiprávnym konaním navrhovateľa, t. j. je možné takto vzniknutý stav považovať za závadný stav, ktorý nie je možné objektívne tolerovať. Rozhodnutie obce (mesta) je svojou povahou predbežné, je vydávané tam, kde je zistený zrejmy zásah do pokojného stavu. Avšak aj pri preukázaní takéhoto stavu, môže obec (mesto) len predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav, avšak z predbežnej povahy rozhodnutia vyplýva, že to nie je možné dosiahnuť uložením konkrétnej povinnosti. Napadnuté rozhodnutie odporcu nespĺňa tieto náležitosti, pretože nejde o rozhodnutie predbežnej povahy, ale o uloženie konkrétnej povinnosti, a to zákazu chovu koňa a všetkých hospodárskych zvierat v okruhu 20 metrov od pozemkov registra „C“, parc. č. XXX/X a XXX/X v k. ú. O., naopak rieši prípad definitívne, takéto rozhodnutie možno považovať za konečné.

Ďalej navrhovateľ uviedol, že z ustanovenia § 5 Občianskeho zákonníka mu vyplýva, že právo domáhať sa ochrany na súde nie je rozhodnutím obce (mesta) dotknuté. Právomoc obce (mesta) teda nie je právomocou výlučnou a je na vôli občana, na ktorý z uvedených štátnych orgánov sa obráti, resp. či sa obráti na obidva. Rozhodnutie obce je svojou povahou predbežné, je vydávané tam, kde je zistený zrejmy zásah do pokojného stavu. Súd, pokiaľ vo veci tiež rozhoduje, musí v konaní na základe

všetkých potrebných dôkazov už skúmať existenciu uplatneného subjektívneho občianskeho práva, o ktorom občan tvrdí, že došlo k zásahu do tohto jeho práva, ktoré môže mať povahu akéhokoľvek zásahu prejavujúce sa v tom, že je mu bránené vo výkone jeho práva, prípadne že je vo výkone svojho práva obmedzovaný. Súd teda rozhoduje z iných hľadísk ako obec (mesto), a preto obec (mesto) nemôže vydať rozhodnutie na plnenie, ktorým ako v danom prípade bola uložená povinnosť zákazu chovu koňa a všetkých hospodárskych zvierat v okruhu 20 metrov od pozemkov registra „C“, parc. č. XXX/X a XXX/X v k. ú. O.. Takéto rozhodnutie nemá predbežnú povahu predpokladajúc následné konečné riešenie, naopak rieši prípad definitívne, preto takéto rozhodnutie možno považovať za konečné. Obciam (mestám) rozhodujúcim podľa § 5 Občianskeho zákonníka neprináleží vydávať rozhodnutia, ktoré nemajú predbežnú povahu a rozhodovať v prípadoch, kde vznikne sporná otázka, či došlo alebo nedošlo k zásahu do pokojného stavu. Rozhodnutia, v ktorých sa ukladá konkrétna povinnosť určitej osobe, už nemožno považovať za rozhodovanie o obnovení pokojného stavu, ale jedná sa o rozhodnutie o subjektívnych právach a povinnostiach osôb. V danom prípade odporca prekročil rozsah svojej právomoci a zasiahol do právomoci súdu, ktorý je oprávnený vydávať rozhodnutia na plnenia (§ 80 písm. b) OSP, t. j. rozhodnutia o uložení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva).

Navrhovateľ poukázal na to, že v danom prípade odporca prekročil rozsah svojej právomoci na úseku poskytovania ochrany s poukazom na § 5 Občianskeho zákonníka, keď napadnutým rozhodnutím uložil navrhovateľovi povinnosť zákazu chovu koňa a všetkých hospodárskych zvierat v okruhu 20 metrov od pozemkov registra „C“, parc. č. XXX/X a XXX/X v k. ú. O., t. j. keď vydal rozhodnutie nie predbežnej povahy. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na skutočnosti, ktoré nepochybne odôvodňujú vznik sporu, či došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu a pokiaľ potvrdil napadnuté rozhodnutie odporcu rozhodol nesprávne, pretože za daného stavu nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 5 Občianskeho zákonníka, v dôsledku vzniku sporu či došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu.

Ďalej navrhovateľ tvrdil, že prvostupňový súd sa náležite nevysporiadal s podstatnou skutočnosťou pre možnosť aplikácie § 5 Občianskeho zákonníka, a to posledný pokojný stav s prihliadnutím k tomu, že sťažovateľ sám chová hospodárske zvieratá - sliepky, psa, ako aj jeho bezprostredný sused svedok O. chová ošípané, sliepky a iné zvieratá a má aj hnojisko, že ide o prostredie, okrajovú časť Rožňavy, dedinský charakter prostredia, teda s lokalitou, ktorá má iný charakter ako je v meste. Navrhovateľ poukázal, že na pozemku v blízkosti pozemkov registra „C“, parc. č. XXX/X a XXX/X v k. ú. O., t. j. na pozemku, kde bolo navrhovateľovi zakázané chovať koňa sa nachádza žumpa, psie výkaly, splašková voda a pod., ktoré zapáchajú a zapáchali aj predtým.

Prvostupňový súd náležite nevyhodnotil to, že rozhodnutím správneho orgánu, t. j. odporcu zo dňa 04.12.2013 bolo navrhovateľovi zakázané pásť ovce a kozy v okruhu 20 metrov od pozemkov registra „C“, parc. č. XXX/X a XXX/X v k. ú. O.. Navrhovateľ toto rozhodnutie rešpektuje, o čom svedčí záznam o kontrole Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Rožňava č. k. 2014/000998 zo dňa 03.11.2014.

Podľa názoru navrhovateľa nie je odôvodnené a špecifikované napadnuté rozhodnutie odporcu v tomto konaní, keď je mu znova uložená povinnosť zákazu chovu všetkých hospodárskych zvierat, a to aj napriek tomu, že neexistuje žiaden dôkaz ani objektívna sťažnosť o chove hospodárskych zvierat mimo nehnuteľností, ktoré vlastní navrhovateľ a v blízkosti parcel č. XXX/X a XXX/X v k. ú. O., po vydaní rozhodnutia zo 04.12.2013. Odporcom nie je vydané ani všeobecne záväzné nariadenie, ktoré by zakazovalo chov koní a hospodárskych zvierat.

Prvostupňový súd sa náležite nevysporiadal s otázkou zrejmeho zásahu do pokojného stavu, pretože navrhovateľ zabezpečuje chov zvierat v primeranej miere s prihliadnutím na charakter prostredia a nezasahuje týmto chovom do práv sťažovateľa. Ani z výsledkov dokazovania nevyplývalo, že by pasením koňa došlo k zásahu do pokojného stavu, keďže zo správy Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Rožňava vyplývalo, že pri kontrole nebol zistený nadmerný zápach, neboli prítomné

hľadavce, všetky zvieratá mali zabezpečené vhodné vyhovujúce ustajnenie, boli označené ušným číslom, kôň mal zabezpečenú spevnenú podlahu, stojisko je odvodnené a zvieratá na pastve mali zabezpečené oplotenie, aby sa zabránilo úteku.

Výsledkami dokazovania bolo preukázané, že navrhovateľ zabezpečuje chov hospodárskych zvierat a koňa, nie na pozemkoch v blízkosti parcel č. XXX/X a XXX/X v k. ú. O., ale na svojich pozemkoch a na pozemku, ktorý je v blízkosti parcel č. XXX/X a XXX/X v k. ú. O., so súhlasom ich vlastníka sa v prípade nutnosti kôň sporadicky pasie v primeranej miere a nezasahuje týmto pasením do práv sťažovateľa. Žiaden chov na týchto pozemkoch navrhovateľ nezabezpečuje a nie je tu žiadny zásah, najmä nie chovom koňa a hospodárskych zvierat do pokojného stavu. Z uvedeného je zrejmé, že aj pred vydaním predbežného opatrenia ani v súčasnosti navrhovateľ nezabezpečoval a nezabezpečuje vo vzdialenosti 20 metrov od pozemkov parc. č. XXX/X a XXX/X v k. ú. O. chov koňa a hospodárskych zvierat.

Odporca sa k odvolaniu v stanovenej lehote nevyjadril.

III.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 OSP v spojení s § 246 ods. 1 OSP). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote a že ide o rozsudok, proti ktorému je odvolanie prípustné, rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP, a to z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd z administratívneho spisu zistil, že na základe sťažnosti G. I., bytom T. XX, O. bolo začaté správne konanie vo veci opakovaných sťažností na navrhovateľa (C. C. Q.) pre opakované nosenie svojho koňa pred dom sťažovateľa (G. I.). Vo veci správny orgán nariadil ústne pojednávanie na 25.05.2015, na ktoré sa odporca nedostavil. Ďalšie ústne pojednávanie bolo nariadené na 08.06.2015, na ktoré sa predvolaní účastníci riadne dostavili.

Na základe zisteného skutkového stavu, vypočutím účastníkov konania, svedkov I. V., Y. O., ako aj na základe vyjadrenia Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy v Rožňave č. 3/2014 zo dňa 26.05.2014 mesto Rožňava konštatovalo, že považuje za nepochybné, že pravidelným umiestňovaním koňa vo vzdialenosti niekoľkých metrov od okien rodinného domu navrhovateľa, ktorý sa nachádza v zastavanom území okresného mesta, dochádza k zrejmemu zásahu do pokojného stavu obťažovaním suseda javmi, ktoré s chovom koňa súvisia, a to charakteristickým zápachom, trusom a zvýšenou prítomnosťou hmyzu. Preto rozhodol predbežným opatrením zo dňa 08.06.2015 č. j. 2974/2015/34528-MAJ tak, že odporcovi zakázal chovať koňa, ako aj všetky hospodárske zvieratá v okruhu 20 metrov od pozemkov registra „C“ parc. č. XXX/X a XXX/X v katastrálnom území O..

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ odvolanie na Krajský súd v Košiciach, ktorý preskúmaným rozhodnutím vyššie citované rozhodnutie odporcu potvrdil.

IV.

Právna úprava, právne názory odvolacieho súdu

Podľa ust. § 27 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení účinnom v čase vydania predmetného rozhodnutia na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb rozhoduje pri výkone samosprávy obec, sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní; o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu obce rozhoduje súd, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona Občianskeho zákonníka Občiansky zákonník upravuje majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony.

Podľa ust. § 3 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Fyzické a právnické osoby, štátne orgány a orgány miestnej samosprávy dbajú o to, aby nedochádzalo k ohrozovaniu a porušovaniu práv z občianskoprávnych vzťahov a aby sa prípadné rozpory medzi účastníkmi odstránili predovšetkým ich dohodou.

Podľa § 5 Občianskeho zákonníka ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

Podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikáť na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

Z vyššie citovaného ust. § 5 Občianskeho zákonníka nesporne vyplýva, že ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Inštitút ochrany pokojného faktického stavu je upravený v § 5 Občianskeho zákonníka. Ochrana proti tomu kto právo poruší (porušuje) alebo ohrozí (ohrozuje), poskytuje aj obec. Obec neposkytuje ochranu akémukoľvek porušeniu či ohrozeniu práva, ale iba takému, ktoré nastalo tým, že sa bez právneho dôvodu zasiahlo do doterajšieho pokojného stavu, ktorý bol pred zásahom.

Zákon č. 515/2003 Z. z. o krajských úradoch a obvodných úradoch novelizoval aj ust. § 5 Občianskeho zákonníka tak, že ochranu v zmysle tohto ustanovenia poskytujú obce. O týchto otázkach aj dosiaľ rozhodoval príslušný orgán obce, aj keď v predchádzajúcej právnej úprave bolo použité spojenie „príslušný orgán štátnej správy“, keďže obecné úrady plnili úlohy štátnej správy. V súčasnosti je však táto kompetencia obce v zákone výslovne ustanovená. Obec procesne postupuje len podľa správneho poriadku (zákon č. 71/1967 Zb.).

Skutkovým základom pre rozhodnutie obce je posledný pokojný stav, ktorý existoval ešte pred zrejším zásahom. Obecný úrad zisťuje a rieši len skutkové otázky. Ak obecný úrad dôjde k záveru, že došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, rozhodne tak, aby sa jeho rozhodnutím dosiahlo obnovenie pokojného stavu, ktorý existoval pred zásahom.

Obec teda neskúma právny stav, platnosť právnych vzťahov, ale len posudzuje faktický stav, ktorý sa zásahom tretej osoby zmenil oproti doterajšiemu stavu. Ide o procesnú ochranu, v rámci ktorej obec vydá rozhodnutie, ktoré musí mať náležitosti podľa § 46 správneho poriadku.

Je treba si uvedomiť, že zmyslom a cieľom ochrany prostredníctvom obecného úradu nie je spor o právo rozhodnúť. Ide o obnovu stavu, ktorý existoval pred narušením pokojného stavu.

Podľa § 1 správneho poriadku sa tento vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a

právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa teórie práva slúži verejné právo najmä na ochranu verejných záujmov štátu.

V preskúmvanej veci ide nesporne vzhľadom na okolnosti danej veci o oblasť občianskeho, teda súkromného práva, riešiaceho nesporne „susedský konflikt“. Ide teda o poskytnutie ochrany rýdzo súkromnému záujmu fyzickej osoby, teda o právo súkromné. V praxi pri aplikácii tohto inštitútu dochádza predovšetkým k zrejším zásahom v oblasti vzájomných susedských vzťahov, a teda medzi vlastníkami susedných nehnuteľností. Vtedy dochádza k aplikácii i ďalších ustanovení Občianskeho zákonníka, týkajúcich sa ochrany vlastníckeho práva.

Ochranu takéhoto typu práva sa účastníci môžu podľa názoru senátu odvolacieho súdu domáhať prostredníctvom súdu v občianskom právnom konaní.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v prvom rade je potrebné sa zaoberať charakterom konania, ktoré malo viesť k ochrane pokojného stavu, teda aj podstatou právnej úpravy podľa § 5 Občianskeho zákonníka, ktorého cieľom je poskytnutie ochrany predovšetkým občianskym právam a slobodám, ktoré sú typické pre súkromnoprávne vzťahy. Obec v zmysle ust. § 5 Občianskeho zákonníka poskytuje ochranu iba takému subjektívnemu právu, ktoré vyplýva z občianskoprávných vzťahov.

Rozhodovanie podľa ust. § 5 Občianskeho zákonníka je teda zverením právomoci obciam rozhodovať o veciach občianskoprávných. Predbežnosť rozhodnutia podľa § 5 Občianskeho zákonníka preto nespočíva v predbežnej povahe v rámci správneho konania, ale spočíva vo vymedzení jeho vzťahu k možnému súdному rozhodovaniu. Hmotnoprávny základ osobitnej právnej ochrany podľa § 5 je obsiahnutý v Občianskom zákonníku. Konanie o tejto osobitnej právnej ochrane je však správnym konaním, ktoré je upravené v § 1 správneho poriadku. Táto skutočnosť však ešte sama osebe neznamená, že ide o vzťahy vo verejnoprávnej sfére.

Ako predpoklad aplikácie § 5 Občianskeho zákonníka je, aby k porušeniu subjektívneho práva došlo zrejším zásahom, a teda k zrejmemu zásahu do subjektívneho občianskeho práva dôjde predovšetkým tam a vtedy, keď dôjde susedským protiprávnym zásahom do posledného pokojného stavu, ktorý v podstate predstavuje subjektívne občianske právo. Aby bolo možné ustáliť, či došlo k takémuto zásahu, musí obec na základe príslušného dokazovania následne zadefinovať a ustáliť v dôvodoch svojho rozhodnutia takýto pokojný stav. Bez takéhoto postupu nie je totiž vôbec zrejmé, či boli splnené zákonné podmienky pre aplikáciu tohto inštitútu cez § 5 Občianskeho zákonníka. Tieto skutočnosti z rozhodnutia žalovaného, ako i krajského súdu nevyplývajú a tieto skutočnosti okrem iného namietal navrhovateľ i v konaní pred Najvyšším súdom SR. V tomto smere je i rozhodnutie krajského súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Za danej situácie nemožno vylúčiť, aby obec (mesto) príp. vykonali ako dôkaz i ohliadku na mieste samom za účelom riadneho zistenia skutkového stavu, ak by to považovali za potrebné.

V rámci aplikácie občianskoprávnej ochrany cez inštitút v § 5 Občianskeho zákonníka obec rozhoduje v správnom konaní a bude vydávať rozhodnutie, ktoré má povahu správneho rozhodnutia. Za týmto účelom bude musieť obsahovať takéto rozhodnutie i príslušné náležitosti, ktoré vyžaduje správny poriadok, aby bolo preskúmateľné z hľadiska naplnenia zákonných predpokladov pre aplikáciu § 5 Občianskeho zákonníka. Je tiež nesporné, že vzhľadom na uvedené bude obec aplikovať v konaní predovšetkým i zásadu materiálnej pravdy, ktorá okrem iného vyplýva predovšetkým z § 32 ods. 1 správneho poriadku. V prípade, ak bude skutkový stav veci zložitejší a náročnejšie dokazovanie, tak nič nebude brániť obci ako príslušnému orgánu, aby odkázala účastníka na konanie pred všeobecným civilným súdom za predpokladu, ak bude mať za to, že nie sú naplnené zákonné podmienky pre aplikáciu § 5 Občianskeho zákonníka.

Ochrana faktického stavu podľa ust. § 5 Občianskeho zákonníka rozhodne podľa názoru odvolacieho

súdu nemôže byť posudzovaná ako „oblasť verejnej správy“. Postup podľa tohto ustanovenia má predbežný charakter. V danom prípade, ako vyplýva z výrokovej časti preskúmaného rozhodnutia žalovaného, možno dospieť k záveru, že ide o rozhodnutie konečného charakteru.

Otázkou zrozumiteľnosti výrokovej časti rozhodnutia žalovaného sa krajský súd nezaoberal, na ktorú skutočnosť musel Najvyšší súd SR prihliadnuť ex offio (náležitosti v zmysle katastrálneho zákona a pod.).

V posudzovanej veci je zrejmé, že predmetom rozhodnutia žalovaného nebolo verejné subjektívne právo, ale právo súkromné.

V danom prípade taktiež krajský súd v ďalšom konaní zväži, či predmetná vec vôbec patrí do právomoci správneho súdnictva. Obdobnými otázkami sa zaoberal napr. i Najvyšší správny súd Českej republiky, ktorý ustálil, že v prípadoch ochrany v zmysle § 5 OZ sú príslušné rozhodovať súdy v občianskom súdnom konaní. Najvyšší správny súd Českej republiky i zjudikoval v pléne takúto vec v rozsudku zo dňa 30.03.2006 pod č. k. 8 As 2/2005-32, ktorého právna veta znie:

„O žalobe proti rozhodnutí správneho orgánu, vydanému podľa § 5 občianskeho zákoníku, jsou příslušné rozhodovat soudy v občanském soudním řízení, nikoliv soudy správní.“

Z odôvodnenia predmetného rozsudku ďalej okrem iného vyplýva, že:

„Najvyšší správní soud se na prvním místě zabýval charakterem správního řízení vedoucího k ochraně pokojného stavu, tedy podstatou právní úpravy podle § 5 občianskeho zákoníku. Jeho cílem je poskytnutí ochrany především občanským právům a svobodám, tedy ryze soukromým zájmům fyzických a právnických osob, což implikuje použití takových prostředků ochrany, které jsou typické pro soukromoprávní vztahy. K tomuto závěru lze dospět zejména systematickým výkladem citovaného zákonného ustanovení, umístěného v rámci občianskeho zákoníku, tj. jedné ze základních norem soukromého práva (srov. § 1 občianskeho zákoníku).“

Taktiež predmetnými otázkami sa v Českej republike zaoberal i Ústavný súd ČR, ktorý vo svojom náleze zo dňa 04.06.1998, sp. zn. III. ÚS 142/98 dospel k záveru, že rozhodovanie podľa § 5 OZ je príkladom zverenia právomoci správnym orgánom rozhodovať vo veciach občianskoprávných. Tento nález bol relativizovaný stanoviskom pléna Ústavného súdu ČR zo dňa 13.05.2003. sp. zn. Pl. ÚS-st. 18/03, avšak v žiadnom prípade v závere o charaktere ustanovenia § 5 občianskeho zákonníka. V tomto prípade i plénum ústavného súdu dospelo k záveru, že § 5 OZ zveruje správnemu orgánu rozhodovanie v súkromnoprávných veciach.

V tomto prípade sa preto i podľa názoru senátu Najvyššieho SR môže dotknutý navrhovateľ domáhať súdnej ochrany priamo na súde v občianskoprávnom konaní.

Najvyšší súd SR tiež preto, ako i vzhľadom na skoršie uvedené skutočnosti rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sp/37/2015-56 zo dňa 17.12.2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sp/37/2015-105 zo dňa 13.02.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 246c OSP v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že ich náhradu účastníkom nepriznal, keďže výsledok konania je podobný ako pri zastavení konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t. j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od

01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.